

Sygn. akt III PSK 221/21

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa W. N.

przeciwko O. S.A. w J.

o przywrócenie do pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 22 września 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 23 kwietnia 2021 r., sygn. akt III Pa 6/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego
pozwanego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W wyroku z dnia 23 kwietnia 2021 r., sygn. akt III Pa 6/21, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Przemyślu – w sprawie z powództwa W.N. przeciwko O. S.A. w J. – oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy w Jarosławiu z dnia 29 grudnia 2020 r., sygn. akt IV P 46/19, w którym Sąd Rejonowy oddalił powództwo o przywrócenie do pracy u strony pozwanej.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd drugiej instancji dopuścił się istotnych uchybień w zakresie prawa materialnego tj. art. 30 § 4 k.p. i art. 45 § 1 k.p., które miały wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Wyrok został wydany z

oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa, widocznym na pierwszy rzut oka. Przyczyna wskazana w wypowiedzeniu jakie otrzymał powód tj. likwidacji stanowiska pracy bez wskazania tego stanowiska w sposób niebudzący jakichkolwiek wątpliwości zasadniczo uniemożliwia stwierdzenie prawdziwości przyczyny wypowiedzenia, szczególnie w sytuacji, gdy pracodawca dopiero w toku sprawy podnosi twierdzenia, że pracownik zajmuje inne stanowisko niż to na którym jest zatrudniony (zgodnie z umową o pracę) i wykonuje inne czynności niż określone w opisie stanowiska i zakresie obowiązków - dokumentach zalegających w aktach osobowych pracownika.

Ponadto Sąd drugiej instancji w sposób oczywiście nieuprawniony przyjmuje, że pracodawca w wypowiedzeniu umowy o pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy nie ma obowiązku wskazywać istniejących po jego stronie powodów podejmowanych decyzji organizacyjnych. Takie stanowisko oznacza, że pracownik w chwili otrzymania wypowiedzenia nie jest w stanie zweryfikować nie tylko, czy likwidacja stanowiska pracy jest realna, czy pozorna, ale również czy między nią a wypowiedzeniem stosunku pracy zachodzi związek przyczynowy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o: 1. wydanie przez Sąd Najwyższy postanowienia odmawiającego przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej; 2. oddalenie skargi kasacyjnej w przypadku przyjęcia jej do rozpoznania; 3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa radcy prawnego w postępowaniu kasacyjnym przed Sądem Najwyższym według norm prawem przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, liczonymi od dnia prawomocności wyroku do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,

zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że

przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżący wiąże z twierdzeniem o „rażącym naruszeniu przepisów prawa” – art. 30 § 4 k.p. oraz art. 45 § 1 k.p. przez ocenę zasadności rozwiązania z powodem umowy o pracę w oderwaniu od stanowiska pracy, na którym skarżący był zatrudniony zgodnie z umową o pracę. Argumentacja uzasadnienia wniosku stanowi w istocie proste zaprzeczenie podstawom zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji – tak w zakresie dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych jak i oceny prawnej zaskarżonego skargą wyroku Sądu Okręgowego w Przemyślu. Skarżący – w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – nie przedstawił przekonującej argumentacji polemicznej, którą zakwestionowałby prawidłowość stanowiska zaskarżonego wyroku.

Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia Sądu Rejonowego w zakresie rodzaju faktycznie wykonywanej przez powoda pracy. Pomimo, że powód był zatrudniony formalnie na stanowisku mechanika form, to w rzeczywistości od 2013 r. pracował jako magazynier. Od tego czasu wykonywał przypisane do tego stanowiska obowiązki magazyniera i nie zmienia tego fakt, że incydentalnie zastępował pracowników na innych stanowiskach w razie ich nieobecności. Nie mogło więc budzić wątpliwości powoda, że likwidowane jest stanowisko przez niego faktycznie

zajmowane. Przy badaniu zajmowanego przez pracownika stanowiska nie należy opierać się wyłącznie na jego nazwie wskazanej w dokumentacji, lecz odnosić się do wykonywanej w czasie zatrudnienia pracy. Według Sądu drugiej instancji nie można przyjąć, aby likwidacja stanowiska pracy powoda miała charakter pozorny. Pracodawca jest uprawniony do optymalizacji struktury organizacyjnej, w tym struktury zatrudnienia w szczególności przez redukcję zatrudnienia, co bezpośrednio wiąże się z obciążeniem go ryzykiem gospodarczym prowadzonej działalności. Podejmowanie decyzji w zakresie zmian organizacyjnych w celu efektywniejszego wykonywania zadań lub ograniczenia kosztów pracy, jako należące do sfery swobody działalności gospodarczej pracodawcy, nie stanowi przedmiotu kognicji Sądu. Przyczyną podjęcia decyzji o zwolnieniu powoda było dostosowanie struktury organizacyjnej Oddziału w J. do struktury organizacyjnej wprowadzonej w innych oddziałach przedsiębiorstwa. Ta decyzja, jako autonomiczna przedsiębiorcy, nie może podlegać kontroli Sądu w zakresie jej zasadności. Według Sądu drugiej instancji przyczyna wypowiedzenia była konkretna i jasna – powód nie mógł mieć wątpliwości, że likwiduje się stanowisko magazyniera, skoro w treści wypowiedzenia wskazano likwidację stanowiska, „na którym jest zatrudniony”, a jakie to było stanowisko - sam powód przyznał choćby w pozwie. Przyczyna wypowiedzenia nie była też pozorna, stanowisko powoda zostało zlikwidowane, na jego miejsce nie zatrudniono innej osoby, a zadania zostały rozdzielone na zatrudnionych dotychczas pracowników Działu. Dodatkowo, strona pozwana wdrożyła specjalną aplikację, która ułatwia skuteczne ewidencjonowanie stanu magazynu. Pozwany pracodawca rozwiązał umowę o pracę z pracownikiem zatrudnionym jako jedyny na stanowisku, które zostało zlikwidowane. Zakres obowiązków wykonywanych przez powoda nie znajdował bowiem odpowiednika wśród zakresów innych pracowników tego samego Działu. Nie prowadzono w związku z powyższym porównania i nie stosowano kryteriów oceny współpracowników. W toku postępowania strona pozwana należycie też wykazała, że likwidacja stanowiska była rzeczywista. Skoro swoboda w zakresie organizacji pracy przedsiębiorstwa leży poza kognicją Sądu pracy, to nie można odmówić pracodawcy prawa, aby zatrudniał pracowników posiadających odpowiednie kwalifikacje i najbardziej przydatnych dla jego funkcjonowania.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 102 k.p.c.

[as]